

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ป่าชายเลนเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำเป็นแหล่งวางไข่และที่หลบภัย ป่าชายเลนจึงเป็นแหล่งประมงพื้นบ้านของชาวบ้าน นอกจากนี้ป่าชายเลนเป็นแหล่งผลิตอาหารของสัตว์น้ำเป็นแหล่งหลบคลื่นลม แต่ปัจจุบันป่าชายเลนถูกบุกรุกเพื่อนำพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จากการบุกรุกและสร้างคันดินปิดกั้นทางน้ำเข้าออกจะทำให้พื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรมประชาชนจึงเข้าครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ ประเด็นที่น่าสนใจได้แก่ ทางเลือกใดในการใช้พื้นที่ระหว่างการฟื้นฟูสภาพเป็นป่าชายเลนและการเลี้ยงกุ้งกุลาดำจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการฟื้นฟูป่าชายเลน และของการเพาะเลี้ยงกุ้งในพื้นที่คลองปากพยิง และเพื่อเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่มีต่อสังคมระหว่างการฟื้นฟูป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงกุ้งในพื้นที่คลองปากพยิงศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และเก็บข้อมูลปฐมภูมิ นำมาวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการฟื้นฟูป่าชายเลนและของการเพาะเลี้ยงกุ้ง จากพื้นที่ศึกษา 200 ไร่ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของป่าชายเลน

จากการสุ่มตัวอย่างประชากร 57 ครัวเรือน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ป่าชายเลนด้านป่าชายเลนเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำคิดเป็นร้อยละ 75.40 ด้านป่าชายเลนช่วยป้องกันลมมรสุมคิดเป็นร้อยละ 63.20 ด้านป่าชายเลนเป็นแหล่งประมงพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 50.90 ด้านป่าชายเลนช่วยในการตกตะกอนของดินคิดเป็นร้อยละ 54.40 ด้านป่าชายเลนช่วยสร้างความหลากหลายทางชีวภาพคิดเป็นร้อยละ 50.90 ด้านป่าชายเลนช่วยชะลอการรุกรานของน้ำเค็มคิดเป็นร้อยละ 45.60 จากการสุ่มตัวอย่างทำให้ออกได้ว่าชาวบ้านมีความรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชายเลน

การประเมินมูลค่าการฟื้นฟูป่าชายเลน

จากการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการฟื้นฟูป่าชายเลนในพื้นที่ศึกษา 200 ไร่ เป็นระยะเวลา 50 ปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่ได้จากการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์มีมูลค่า 28,591,108.00 บาท ในการฟื้นฟูป่าชายเลนต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูสภาพและคงสภาพป่าไว้ถึง 50 ปี และจากการประเมินมูลค่า นำผลประโยชน์จากป่าชายเลนมาวิเคราะห์ในบางส่วน การวิเคราะห์มูลค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์นำมูลค่าการทำประมงลอบปรูรวมกับมูลค่าทางอ้อมของป่าชายเลนในด้านมูลค่าป่าชายเลนจากการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มูลค่าป่าชายเลนจากการเป็นแนวป้องกันคลื่นลม อย่างไรก็ตามมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของป่าชายเลนนั้นมีหลายด้านที่ไม่ได้นำมาคิด เช่น การช่วยชะลอการรุกคืบของน้ำเค็ม ช่วยในการตกตะกอนของดิน แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำนอกชายฝั่ง และแหล่งมรดกให้ลูกหลาน กลุ่มคนที่ได้รับผลประโยชน์เป็นชาวบ้านในหมู่บ้านและบริเวณใกล้เคียง

การประเมินมูลค่าการเลี้ยงกุ้งและการใช้พื้นที่หลังการใช้เลี้ยงกุ้ง

มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการเพาะเลี้ยงกุ้งในพื้นที่คลองปากพยิง ศึกษาโดยการวิเคราะห์ต้นทุน ผลประโยชน์ของการเลี้ยงกุ้งและใช้พื้นที่หลังการเลี้ยงกุ้ง ในพื้นที่ 200 ไร่ ระยะเวลา 50 ปี จากการศึกษามูลค่าปัจจุบันสุทธิในการใช้พื้นที่เพื่อเลี้ยงกุ้ง 1-5 ปี ใช้เลี้ยงปูช่วงอายุปีที่ 6-10 และปล่อยพื้นที่ว่างเปล่าถึงอายุ 50 ปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการเลี้ยงกุ้งและใช้พื้นที่หลังการเลี้ยงกุ้งทางด้านเศรษฐศาสตร์คำนวณจากวิธีการปรับค่าราคาเงาและพิจารณาผลกระทบภายนอก พบว่ามีมูลค่าเท่ากับ 23,529,420.00 บาท จากผลการวิเคราะห์มูลค่าของการใช้พื้นที่เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง กิจกรรมการเลี้ยงกุ้งเป็นกิจกรรมที่มีผลประโยชน์เป็นมูลค่าสูงและการลงทุนในการเลี้ยงสูง การวิเคราะห์มูลค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์มูลค่าที่วิเคราะห์ได้มีมูลค่าที่น้อยเนื่องจากการเลี้ยงกุ้งมีผลกระทบภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในกิจกรรมอื่นของสังคม

การเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่มีต่อสังคมระหว่างการฟื้นฟูป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงกุ้ง

เมื่อพิจารณาผลประโยชน์ที่มีต่อสังคมระหว่างการฟื้นฟูป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงกุ้งในพื้นที่คลองปากพยิง จากการเปรียบเทียบผลประโยชน์ปัจจุบันสุทธิที่มีต่อสังคมระหว่างการฟื้นฟูป่าชายเลนมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 28,591,108.00 บาท และการเพาะเลี้ยงกุ้งมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 23,529,420.00 บาท สรุปได้ว่าพื้นที่บริเวณคลองปากพยิงเหมาะสมกับการฟื้นฟูป่าชายเลนซึ่งมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่สูงกว่าการใช้พื้นที่เลี้ยงกุ้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะแก่ชาวบ้านบ้านปากน้ำใหม่ หมู่ที่ 8 ต. ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช

1.1 ชาวประมงในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ประมงลอยปู โดยอาศัยแหล่งประมงในพื้นที่ป่าชายเลน ดังนั้นการฟื้นฟูป่าชายเลนจึงมีความสำคัญ

1.2 จากการศึกษาพบว่า การฟื้นฟูป่าชายเลนทางด้านเศรษฐศาสตร์มีมูลค่าที่ตอบสนองต่อสังคมสูง ผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นชาวบ้านปากน้ำใหม่ เพื่อให้ป่าชายเลนเป็นที่อยู่อาศัย แหล่งวางไข่ และแหล่งหากินของสัตว์น้ำ การฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมในการดูแลป่าชายเลน

2. ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 จากการเปรียบเทียบมูลค่าผลประโยชน์ปัจจุบันสุทธิที่มีต่อสังคมระหว่างการฟื้นฟูป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงกุ้ง มูลค่าการฟื้นฟูป่าชายเลนมีผลประโยชน์ต่อสังคมมาก ดังนั้นหน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการฟื้นฟูป่าชายเลน

2.2 ประชาชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษามีความรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีป่าชายเลน แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการที่จะช่วยกันดูแลรักษาและช่วยกันฟื้นฟูป่าชายเลน ดังนั้นควรที่จะสนับสนุนด้านปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาฟื้นฟูป่าชายเลน

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปด้านมูลค่าของการฟื้นฟูป่าชายเลน ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงมูลค่าทางอ้อมด้านอื่น เช่น มูลค่าการสะสมคาร์บอน มูลค่าการคงอยู่ มูลค่าเป็นมรดกให้ลูกหลาน

3.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปของการศึกษามูลค่าพื้นที่ป่าชายเลนควรศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของพื้นที่ป่าชายเลน ได้แก่ มูลค่าของสิ่งมีชีวิตเฉพาะถิ่น